

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Art. 1. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 8a;
- 2) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. Pracownikiem, o którym mowa w art. 9, jest osoba fizyczna, która, zgodnie z przepisami polskiego prawa, pozostaje z pracodawcą w stosunku pracy lub jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę nakładczą albo wykonuje pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459 i 933), stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo wykonuje pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną, spółdzielnią kółek rolniczych lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną – jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną.”;

- 3) w art. 12:

a) w ust. 2:

- w pkt 2 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w art. 171 § 1 Kodeksu pracy, przysługującego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy oraz za rok bezpośrednio go poprzedzający,”

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, przysługujących od świadczeń wypłaconych ze środków Funduszu.”

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a–c i lit. g podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, a w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4, również w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności.”,

c) uchyla się ust. 4,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 2 lit. d–f podlegają zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po tej dacie.”;

4) art. 12a otrzymuje brzmienie:

„Art. 12a. 1. Marszałek województwa wypłaca, na wniosek pracownika, zaliczkę na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń z powodu braku środków finansowych w związku z faktycznym zaprzestaniem działalności przez pracodawcę. Wysokość zaliczki stanowi kwotę niezaspokojonych roszczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2, nie wyższą jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu złożenia wniosku o wypłatę zaliczki.

2. Faktyczne zaprzestanie działalności przez pracodawcę, o którym mowa w ust. 1, zachodzi, jeżeli w okresie trwającym dłużej niż 2 miesiące spełnione zostały łącznie następujące warunki:

- 1) pracodawca nie prowadził działalności gospodarczej i nie uzyskiwał z tego tytułu przychodów, z wyłączeniem zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej ujawnionej we właściwych rejestrach albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 2) pracodawca nie przebywał w siedzibie albo w miejscach wykonywania działalności pomimo wpisu we właściwych rejestrach albo Centralnej Ewidencji

i Informacji o Działalności Gospodarczej lub siedziba pracodawcy albo miejsca wykonywania działalności zostały z urzędu wykreślone z właściwych rejestrów albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;

- 3) pracodawca nie realizował wobec pracowników, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, organów podatkowych i rejestrowych obowiązków związanych z uprawnieniami pracowniczymi wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów.

3. Datą faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę jest dzień następujący po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2.

4. Postępowania w sprawie wypłaty świadczeń, o których mowa w ust. 1, prowadzi marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się marszałkowi województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3. Wniosek zawiera:

- 1) nazwisko, imię pierwsze i drugie, numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, datę urodzenia, nazwisko rodowe, obywatelstwo i płeć, adres zameldowania na pobyt stały, adres zamieszkania, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na pobyt stały, adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na pobyt stały i adres zamieszkania, nazwę i kod oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, nazwę i adres właściwego urzędu skarbowego, informację o posiadanym stopniu niepełnosprawności, informację o posiadaniu ustalonego prawa do emerytury lub renty oraz informację o sposobie dokonania wypłaty świadczenia;
- 2) oświadczenie o zatrudnieniu u pracodawcy oraz rodzaju i wysokości niezaspokojonych roszczeń;
- 3) oświadczenie o osiągnięciu lub nieosiągnięciu, kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na dany rok kalendarzowy, ogłoszonej na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.¹⁾), z uwzględnieniem wnioskowanej kwoty świadczenia;
- 4) oświadczenie o ciążących na pracowniku potrąceniach z tytułu świadczeń alimentacyjnych.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579, 1807, 1810, 1921, 1948, 2138, 2255 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 38, 60, 777 i 962.

Do wniosku pracownik dołącza informacje lub dokumenty uprawniające fakt zaprzestania działalności przez pracodawcę.

6. Oświadczenia, o których mowa w ust. 5 zdanie drugie, pracownik składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

7. Wypłata pozostałych świadczeń może nastąpić na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, złożonego do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, po zaistnieniu niewypłacalności pracodawcy, o której mowa w art. 3–6 i 8.”;

5) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. W przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności, o której mowa w art. 3–6 i 8, w odniesieniu do danego pracodawcy przepisy dotyczące zaspokajania roszczeń ze środków Funduszu nie mogą mieć powtórnie zastosowania do tych samych pracowników w zakresie takich samych roszczeń.”;

6) w art. 14 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku wypłaty świadczeń z tytułu roszczeń określonych w art. 12 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. a–c i lit. g łączna kwota świadczeń za okres jednego miesiąca nie może przekraczać przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia zbiorczego wykazu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, lub wykazu uzupełniającego, o którym mowa w art. 15 ust. 2, albo na dzień złożenia wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1.

2. W przypadku wypłaty świadczenia z tytułu roszczeń określonych w art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. e łączna kwota świadczenia nie może przekraczać kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1.”;

7) uchyla się art. 14a;

8) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W okresie miesiąca od daty niewypłacalności pracodawcy, pracodawca, zarządca, syndyk, likwidator lub inna osoba sprawująca zarząd majątkiem pracodawcy sporządza i składa marszałkowi województwa zbiorczy wykaz

niezaspokojonych roszczeń, zwany dalej „zbiorczym wykazem”, określając osoby uprawnione, o których mowa w art. 10, oraz tytuły i wysokość roszczeń wnioskowanych do zaspokojenia ze środków Funduszu. Zbiorczy wykaz obejmuje roszczenia z okresów poprzedzających datę niewypłacalności pracodawcy.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zbiorczy wykaz i wykazy uzupełniające, zawierające dane pracowników: nazwisko, imię pierwsze, numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres zamieszkania, składa się marszałkowi województwa właściwemu ze względu na siedzibę pracodawcy, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – właściwemu ze względu na adres głównego miejsca wykonywania działalności.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Do wykazów, o których mowa w ust. 3, dołącza się odpowiednio:

- 1) oświadczenie o przysługiwaniu zwalnianym pracownikom odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2016 r. poz. 1474) oraz o ich wysokości;
- 2) oświadczenie o potrąceniach z tytułu świadczeń alimentacyjnych, dokonywanych z wynagrodzeń pracowników;
- 3) dokumenty potwierdzające uprawnienie do świadczeń.

3b. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 3a pkt 1 i 2, przepis art. 12a ust. 6 stosuje się odpowiednio.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Marszałek województwa, o którym mowa w ust. 3, po stwierdzeniu zgodności zbiorczego wykazu lub wykazu uzupełniającego z przepisami ustawy, przekazuje niezwłocznie odpowiednie środki finansowe Funduszu podmiotowi określonemu w ust. 1, który wypłaca uprawnionym osobom świadczenia z tytułu roszczeń określonych w ustawie. W przypadku gdy przekazanie tych środków podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło po śmierci pracodawcy, kwoty przekazane tytułem świadczeń marszałek województwa zalicza do kosztów Funduszu.”;

9) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:

„Art. 15a. 1. W okresie od dnia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy spełniającego wymogi określone w art. 22–25 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe do dnia wydania przez sąd postanowienia w sprawie ogłoszenia upadłości pracodawca może złożyć do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wniosek o wypłatę zaliczek na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2, w kwocie należnych uprawnionemu pracownikowi świadczeń, nie wyższej jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu złożenia wniosku o wypłatę zaliczek.

2. Do wniosku o wypłatę zaliczek, o którym mowa w ust. 1, pracodawca dołącza zbiorczy wykaz, kopię wniosku o ogłoszenie upadłości z dołączonymi do niego dokumentami wraz z potwierdzeniem jego złożenia w sądzie oraz oświadczenia podpisane przez pracowników zawierające dane, o których mowa w art. 12a ust. 5 zdanie drugie pkt 1 i 3.

3. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 2, przepis art. 12a ust. 6 stosuje się odpowiednio.

4. Zaliczki, o których mowa w ust. 1, są wypłacane bezpośrednio pracownikowi.”;

10) w art. 16:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera dane i oświadczenia, o których mowa w art. 12a ust. 5 zdanie drugie pkt 1, 3 i 4. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające kwotę niezaspokojonych roszczeń oraz dokumenty potwierdzające uprawnienie do świadczeń osoby, o której mowa w ust. 1.

2b. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 2a, przepis art. 12a ust. 6 stosuje się odpowiednio.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, dokonuje wypłaty świadczeń niezwłocznie po stwierdzeniu, że wniosek, o którym mowa w ust. 1, obejmuje roszczenia podlegające zaspokojeniu ze środków Funduszu oraz niezwłocznie powiadamia o tym pracodawcę, nadzorcę sądowego lub zarządcę, syndyka, likwidatora lub inną osobę sprawującą zarząd majątkiem pracodawcy. W przypadku gdy wypłata świadczeń nastąpiła po śmierci pracodawcy, marszałek

województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, kwotę wypłaconych świadczeń zalicza do kosztów Funduszu.”;

11) w art. 17 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadkach określonych w ust. 1 wypłata świadczeń może nastąpić wyłącznie na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, złożonego marszałkowi województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3.”;

12) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. W postępowaniu, o którym mowa w art. 12a i art. 15–17, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996, 1579 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 935), z wyjątkiem przepisów dotyczących wydawania decyzji i postanowień.”;

13) w art. 19:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W razie wypłaty świadczeń w przypadkach określonych w art. 17 ust. 4 o zakresie ochrony roszczeń oraz o kwocie wypłaconych świadczeń:

- 1) marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, powiadamia dysponenta Funduszu;
- 2) dysponent Funduszu powiadamia odpowiednią instytucję gwarancyjną.

2. W razie wypłaty świadczeń w przypadku ogłoszenia przez sąd upadłościowy upadłości pracodawcy lub wydania przez sąd upadłościowy orzeczenia o oddaleniu z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4, wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, prowadzącego działalność również na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym:

- 1) marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, powiadamia dysponenta Funduszu;
- 2) dysponent Funduszu udziela informacji instytucjom gwarancyjnym państw, w których upadły pracodawca prowadził działalność.”;

b) w ust. 3 po wyrazach „w innych sprawach dotyczących zaspokajania roszczeń” skreśla się wyraz „pracowniczych”;

14) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. 1. O odmowie wypłaty świadczenia w całości lub w części, zgłoszonego w trybie określonym w art. 15 i art. 16–19 oraz zaliczek, o których mowa w art. 12a i 15a, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, zawiadamia niezwłocznie na piśmie zainteresowaną osobę, podając uzasadnienie tej odmowy.

2. Spory powstałe w związku z odmową wypłaty świadczeń, o których mowa w ust. 1, rozstrzyga sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

3. O rozstrzygnięcie sporu wnosi się do sądu właściwego ze względu na siedzibę marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, w terminie 30 dni od daty doręczenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.”;

15) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zbiorczego wykazu, wzór wykazu uzupełniającego, wzór wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, tryb ich składania, rodzaje dokumentów wymaganych do wypłaty świadczeń, a także tryb przekazywania środków finansowych Funduszu na wypłaty świadczeń i dokonywania wypłat świadczeń, mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu oraz prawidłowe zabezpieczenie roszczeń.”;

16) art. 22a otrzymuje brzmienie:

„Art. 22a. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku pracownika o wypłatę zaliczki, o którym mowa w art. 12a ust. 1, oraz wzór wniosku pracodawcy o wypłatę zaliczek, o którym mowa w art. 15a ust. 1, tryb ich składania, oraz rodzaje dokumentów wymaganych do wypłaty zaliczek, a także tryb przekazywania środków finansowych Funduszu na wypłatę zaliczek i dokonywania wypłat zaliczek, mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu oraz prawidłowe zabezpieczenie roszczeń.”;

17) po art. 22a dodaje się art. 22b w brzmieniu:

„Art. 22b. Marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, w prowadzonych postępowaniach o wypłatę świadczeń, o których mowa w art. 12a, art. 14 i art. 15a, a także przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń, ma prawo do:

- 1) uzyskiwania pisemnych informacji i dokumentów dotyczących składania deklaracji i opłacania należnych podatków, na wniosek składany do urzędu skarbowego,
 - 2) uzyskiwania pisemnych informacji i dokumentów dotyczących ustaleń dokonanych w ramach przeprowadzonych u pracodawcy kontroli, na wniosek składany do Państwowej Inspekcji Pracy,
 - 3) uzyskiwania danych zgromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na kontach płatników składek i kontach ubezpieczonych, na wniosek zawierający dane identyfikacyjne płatnika składek lub ubezpieczonego, określone w art. 50 ust. 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
 - 4) wglądu do akt sądowych w postępowaniach w przedmiocie ogłoszenia upadłości pracodawcy, postępowaniach upadłościowych i postępowaniach restrukturyzacyjnych na wniosek składany do sądu upadłościowego lub restrukturyzacyjnego,
 - 5) wglądu do akt egzekucyjnych dotyczących prowadzonych przeciwko pracodawcy postępowań egzekucyjnych na wniosek składany do organów egzekucyjnych – w zakresie niezbędnym dla prowadzonych postępowań.”;
- 18) w art. 23:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przekazanie środków finansowych Funduszu na wypłatę świadczeń, a także wypłata świadczeń ze środków Funduszu powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta Funduszu, roszczenia wobec pracodawcy albo innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy, w szczególności likwidatora albo członka zarządu, albo roszczenia do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń.”,
 - b) w ust. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osoba fizyczna zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawiła ruchomości niepodlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów i jednocześnie nie ma spadkobierców innych niż Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego albo osoba fizyczna zmarła i nie ma możliwości dochodzenia należności pomimo przejścia odpowiedzialności na osoby trzecie, lub”,

c) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. W przypadku gdy sąd upadłościowy, organ sądowy, lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii, uprawniony do wszczęcia i prowadzenia postępowania upadłościowego w stosunku do osoby fizycznej, wyda orzeczenie o umorzeniu zobowiązań upadłego, kwotę umorzonego zobowiązania w części stanowiącej wierzytelność Funduszu marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, zalicza w koszty Funduszu, o czym niezwłocznie zawiadamia dysponenta Funduszu.”,

d) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, może wystąpić do dysponenta Funduszu z wnioskiem o odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności.”,

e) po ust. 9 dodaje się ust. 9a–9c w brzmieniu:

„9a. Dłużnik Funduszu może wystąpić do dysponenta Funduszu za pośrednictwem marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, z wnioskiem w sprawie określenia warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenia na raty, odroczenia terminu spłaty należności lub odstąpienia w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenia w całości lub w części należności. Dłużnik jest obowiązany dołączyć do wniosku dokumenty potwierdzające okoliczności wskazane we wniosku oraz oświadczenie o stanie majątkowym, a w przypadku dłużnika Funduszu będącego osobą fizyczną, także o sytuacji rodzinnej, dochodach i kosztach utrzymania.

9b. Dysponent Funduszu rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 9 i 9a. Jeżeli informacje lub dokumenty dołączone do wniosku nie są wystarczające do jego rozpatrzenia, dysponent Funduszu występuje do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, o ich uzupełnienie, wskazując termin na dokonanie tej czynności.

9c. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 9a, przepis art. 12a ust. 6 stosuje się odpowiednio.”,

f) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów i informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 9 i 9a, oraz w art. 23a ust. 1 i 3, mając na uwadze umożliwienie

dłużnikom Funduszu uregulowania zobowiązań powstałych w związku z wypłatą ze środków Funduszu świadczeń na rzecz ochrony roszczeń pracowniczych w związku z niewypłacalnością pracodawcy oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu.”;

19) art. 23a otrzymuje brzmienie:

„Art. 23a. 1. Dłużnik Funduszu, wobec którego prowadzone jest postępowanie restrukturyzacyjne, może złożyć do dysponenta Funduszu za pośrednictwem marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wniosek o wyrażenie zgody na objęcie układem wierzytelności Funduszu. W zależności od rodzaju wnioskowanej pomocy, dłużnik Funduszu dołącza wskazane przez marszałka województwa dokumenty, o których mowa w art. 140 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, a także oświadczenie o wielkości udzielonej – w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat obrotowych – i wnioskowanej pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie. Marszałek województwa przekazuje dysponentowi Funduszu wniosek dłużnika wraz z załączonymi dokumentami oraz swoim stanowiskiem dotyczącym wnioskowanych przez dłużnika warunków zwrotu należności Funduszu.

2. Dysponent Funduszu może wyrazić zgodę na objęcie układem wierzytelności Funduszu, o której mowa w art. 151 ust. 2 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, jeżeli prowadzi to do zwrotu należności Funduszu w całości.

3. Dłużnik Funduszu, który zawarł układ z wierzycielami w postępowaniu restrukturyzacyjnym, może złożyć do dysponenta Funduszu, za pośrednictwem marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wniosek o zawarcie porozumienia w przedmiocie określenia warunków zwrotu należności, w szczególności o rozłożenie na raty lub odroczenie terminu spłaty należności, wraz z zawartym z wierzycielami układem, prawomocnym postanowieniem o jego zatwierdzeniu oraz oświadczeniem o wielkości udzielonej – w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat obrotowych – i wnioskowanej pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie. Marszałek województwa przekazuje dysponentowi Funduszu wniosek dłużnika wraz ze swoim stanowiskiem dotyczącym wnioskowanych przez dłużnika warunków zwrotu należności Funduszu.

4. Dysponent Funduszu może wyrazić zgodę na zawarcie porozumienia, o którym mowa w ust. 3, jeżeli prowadzi to do zwrotu należności Funduszu w całości.

5. Jeżeli dokumenty lub oświadczenia dołączone do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 3, nie są wystarczające do rozpatrzenia wniosku, dysponent Funduszu występuje do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, o ich uzupełnienie, wskazując termin na dokonanie tej czynności.

6. Jeżeli warunki zwrotu należności określone w układzie, o którym mowa w ust. 1, albo w porozumieniu, o którym mowa w ust. 3, stanowią wsparcie określone w art. 141 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, układ albo porozumienie może zostać zawarte zgodnie z przepisami tej ustawy.

7. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 1 i 3, przepis art. 12a ust. 6 stosuje się odpowiednio.”;

20) w art. 24:

a) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) prowadzi sprawy i występuje w obrocie prawnym pod nazwą Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.”,

b) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Dysponent Funduszu może dokonywać czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami mienia Funduszu zaewidencjonowanego w księgach, a w szczególności może je zbywać, wydierżawiać lub wynajmować osobom fizycznym lub prawnym na zasadach określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, mając na uwadze zasadę efektywności wykorzystania mienia.

6. Dysponent Funduszu może również przekazać mienie Funduszu w zarząd polegający na gospodarowaniu wydzieloną częścią tego mienia w imieniu dysponenta Funduszu, na podstawie umowy na czas oznaczony nieodpłatnie lub za wynagrodzeniem lub w użytkowanie na czas oznaczony nieodpłatnie lub za wynagrodzeniem na rzecz Funduszu.”;

21) w art. 25:

a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) odsetki ustawowe za opóźnienie od należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń, zwróconych po terminie.”,

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zwroty należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń oraz równowartość w nieruchomościach i związanych z nimi prawach przejętych przez dysponenta Funduszu za niespłacone w terminie wierzytelności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz ustanowionych zabezpieczeń;”;

22) w art. 27:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie świadczeń, o których mowa w art. 12a, art. 14 i art. 15a, a także, z zastrzeżeniem art. 35 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623 oraz z 2017 r. poz. 85), na pokrycie kosztów dochodzenia ich zwrotu i egzekucji należności Funduszu oraz kosztów powstałych w postępowaniach sądowych, w związku z odmową wypłaty świadczeń. Środki Funduszu przeznacza się również na pokrycie kosztów, o których mowa w art. 31 ust. 3.”;

b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Środki Funduszu na realizację zadań związanych z zaspokojeniem roszczeń, a także dochodzeniem ich zwrotu w zakresie i na zasadach określonych w ustawie oraz środki na wydatki i zakupy inwestycyjne dysponent Funduszu przekazuje na wyodrębniony w wojewódzkim urzędzie pracy rachunek Funduszu, natomiast środki Funduszu, o których mowa w art. 31 ust. 3, dysponent Funduszu przekazuje na wskazany przez marszałka, o którym mowa w art. 15 ust. 3, rachunek bankowy samorządu województwa albo wojewódzkiego urzędu pracy.

4. Środki Funduszu przekazywane na wskazane w ust. 3 rachunki bankowe mogą być wykorzystywane wyłącznie na zadania określone w ust. 3.”;

23) w art. 29 w ust. 1 po wyrazach „o systemie ubezpieczeń społecznych” skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2016 r. poz. 963)”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623 oraz z 2017 r. poz. 85) w art. 35 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się w sprawach dotyczących dochodzenia zwrotu należności powstałych w wyniku realizacji przepisów z zakresu ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.”.

Art. 3. W przypadku zaistnienia, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, niewypłacalności pracodawcy, o której mowa w art. 3–6, art. 8 i art. 8a ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 4. Przepis art. 12a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się, gdy przesłanki, o których mowa w art. 12a ust. 2, wystąpiły po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Przepis art. 15 ust. 4 zdanie drugie i art. 16 ust. 3 zdanie drugie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również w przypadku, gdy wypłata świadczeń w okolicznościach, o których mowa w tych przepisach, nastąpiła przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 22, art. 22a oraz art. 23 ust. 11 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 22, art. 22a oraz art. 23 ust. 11 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 7. Przepis art. 23a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. 1. W postępowaniach sądowych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych.

2. W postępowaniach egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych do dnia zakończenia postępowania.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Pomimo wielu niezaprzeczalnych korzyści jakie daje pracodawcom i pracownikom funkcjonujący aktualnie system ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, to w związku z pojawiającymi się okresowo problemami dotyczącymi niewypłacania pracownikom przez upadłych przedsiębiorców należności wynikających z tytułu pracy, konieczne było dokonanie bieżącej analizy realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256), dalej zwanej „ustawą”, w efekcie czego zaproponowano wprowadzanie zmian do obecnie funkcjonujących przepisów, które docelowo zapewnią pełniejszą ochronę roszczeń pracowniczych.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych mają na celu przede wszystkim przyspieszenie udzielanej pomocy finansowej pracownikom, którzy w przypadku niewypłacalności pracodawcy z dnia na dzień zostali pozbawieni pracy i wszelkich świadczeń przysługujących im z tego tytułu. Dla osiągnięcia tego celu zdefiniowane zostało w sposób bardziej szczegółowy pojęcie faktycznego zaprzestania działalności, przez doprecyzowanie przypadków, w których możliwa będzie wypłata zaliczek na poczet przyszłych świadczeń pracowniczych. Dzięki zaproponowanym zmianom możliwa będzie także szersza ochrona roszczeń pracowniczych m.in. w związku z rozszerzeniem katalogu świadczeń możliwych do wypłaty a także wydłużeniem okresów referencyjnych uprawniających do uzyskania świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zwanego dalej „Funduszem”. W następstwie proponowanych zmian możliwa będzie wypłata ekwiwalentu za urlop przysługujący za rok poprzedzający rok, w którym ustał stosunek pracy. Wypłata świadczenia z tytułu ekwiwalentu za urlop przysługujący za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy, jak też za rok bezpośrednio go poprzedzający, według nowej propozycji będzie możliwa również w sytuacji, gdy ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące po dacie niewypłacalności. Kolejna propozycja zmiany polegająca na wydłużeniu okresów referencyjnych między rozwiązaniem stosunku pracy a datą niewypłacalności pracodawcy z 9 do 12 miesięcy

spowoduje również rozszerzenie ochrony roszczeń pracowniczych, ponieważ dzięki tej zmianie ochroną objęte zostaną osoby, w przypadku których uprawnienie do świadczenia nie mieściło się w przyjętych dotychczas okresach referencyjnych.

Ponadto proponowana regulacja zapewni pełniejsze dostosowanie przepisów krajowych do celów zawartych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. przez rozszerzenie definicji pracownika w art. 10 zmienianej ustawy. Projektowana nowelizacja przewiduje, że ochroną roszczeń pracowniczych objęte zostaną również takie osoby, zatrudnione u pracodawcy, jak: małżonek pracodawcy, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, rodzice, macocha itd., które dotychczas były wyłączone z tej ochrony, jako te które mogły mieć wpływ na działalność osoby fizycznej prowadzącej własną firmę. Z ochrony wyłączone zostały pomoce domowe zatrudnione przez osoby fizyczne.

Projektowana nowelizacja ustawy przewiduje również zmiany doprecyzowujące niektóre przepisy ustawy, co wynika z doświadczeń i spostrzeżeń związanych z praktycznym stosowaniem przepisów tej ustawy. Przykładowo, w art. 12 ust. 3 doprecyzowano, że wypłata składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych możliwa będzie jedynie przy wypłacie z Funduszu należnych świadczeń pracowniczych. W art. 14 ust. 1, ze względu na liczne kontrowersje, brzmienie tego przepisu, w części dotyczącej kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia stanowiącego podstawę naliczenia należnych świadczeń pracowniczych, doprecyzowano w taki sposób, że będzie to przeciętne miesięczne wynagrodzenie obowiązujące w dniu złożenia wykazu bądź wniosku do marszałka województwa. W art. 15 ust. 3 doprecyzowano właściwość marszałka województwa w przypadku składania wykazów i wniosków o wypłatę świadczeń przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Miejscem składania dokumentów w tym przypadku będzie siedziba marszałka województwa właściwa ze względu na adres głównego miejsca prowadzenia działalności przez osobę fizyczną. W art. 19 doprecyzowano procedurę wzajemnych powiadomień między państwami członkowskimi UE w przedmiocie wypłaconych świadczeń.

W art. 24 ust. 3, w celu ograniczenia przypadków negowania prawidłowości reprezentacji Funduszu w postępowaniach sądowych dokonano zmiany polegającej na skreśleniu adresu siedziby dysponenta Funduszu.

Art. 27 ust. 1 zmienianej ustawy uszczegółowiono przez dodanie informacji, że środki Funduszu przeznacza się również na wypłatę świadczeń, o których mowa w art. 12a i art. 15a (wypłacanych w formie zaliczek), a także na pokrycie kosztów powstałych w postępowaniach sądowych w związku z odmową wypłaty świadczeń. Natomiast w art. 27 ust. 3 dostosowano przepisy ustawy do stanu faktycznego istniejącego w wojewódzkich urzędach pracy przez doprecyzowanie rachunków, na które są przekazywane środki Funduszu na wynagrodzenia pracowników realizujących zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych i na pozostałe koszty obsługi, a także uzupełnienie przepisu przez wskazanie, że na wyodrębnione w wojewódzkich urzędach pracy rachunki Funduszu, przekazywane będą oprócz środków na realizację zadań związanych z zaspokojeniem roszczeń, a także dochodzeniem ich zwrotu, również środki na wydatki i zakupy inwestycyjne.

UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE

Art. 1 pkt 1

W projekcie ustawy zmieniającej uchylony został art. 8a, zawierający definicję „faktycznego zaprzestania działalności”. Przyjęta w tym artykule definicja budzi wątpliwości interpretacyjne wśród potencjalnych beneficjentów pomocy.

Z dotychczasowej praktyki wynika, że sądy nagminnie traktują „faktyczne zaprzestanie działalności” jako równoprawną przesłankę niewypłacalności pracodawcy, a to oznacza prawo do wypłaty wszystkich świadczeń z katalogu zawartego w art. 12 ustawy, a nie zaliczek, o których mowa w art. 12a ustawy, który z kolei powołuje się na art. 8a.

W związku z powyższym proponuje się uchylenie art. 8a oraz całkowite przeredagowanie art. 12a w taki sposób, aby możliwa była, przy zaistnieniu faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, wypłata zaliczek na poczet przyszłych świadczeń, które mogą być wypłacone tylko wówczas, gdy zaistnieją przesłanki niewypłacalności, o których mowa w art. 3–6 oraz art. 8.

Art. 1 pkt 2

Potrzeba zmiany art. 10 ustawy wynika z zaleceń Ministerstwa Spraw Zagranicznych, w opinii którego istnieją rozbieżności między regulacją art. 10 ustawy, a regulacjami wynikającymi z art. 12 lit. c dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy (Dz. Urz. UE L z 28.10.2008, str. 36, z późn. zm.). W art. 12 lit. c dyrektywy dopuszczono możliwość wyłączenia lub ograniczenia zobowiązania instytucji gwarancyjnej do wypłaty należnych świadczeń na rzecz pracownika, który, „(...) sam lub ze swoimi bliskimi krewnymi, był właścicielem zasadniczej części przedsiębiorstwa lub zakładu pracodawcy i miał znaczący wpływ na jej działalność”. Wobec przedstawionej treści dopuszczalnego w prawie europejskim wyłączenia odpowiedzialności Funduszu, aktualnie obowiązująca treść końcowej części art. 10 zmienianej ustawy w zakresie w jakim pozbawia statusu pracownika, w rozumieniu tejże ustawy, osoby połączone z pracodawcą stosunkiem małżeństwa, pokrewieństwa i powinowactwa o określonym w przepisie stopniu oraz przysposobienia jest regulacją, w zależności od przyjętego zamierzenia, zbędną albo daleko niewystarczającą. W związku z powyższym podjęto próbę objęcia wyłączonych z definicji osób, które dotychczas nie były objęte żadną ochroną, a zalecenie dotyczące zapewnienia ochrony pracownikom tym (z wyjątkiem wymienionych w dyrektywie) wynika również ze wspomnianej wyżej dyrektywy.

Zgodnie z nową definicją pracownika zawartą w art. 10 ustawy wyłączenie dotyczyć będzie jedynie pomocy domowej, zatrudnionej przez osobę fizyczną. Proponuje się dokonanie ww. wyłączenia w związku z faktem, że osoba fizyczna zatrudniająca pomoc domową nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.), przy czym możliwość takiego wyłączenia wynika z innych przepisów dyrektywy.

Art. 1 pkt 3

– lit. a

tiret pierwsze

Zaproponowana zmiana brzmienia art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. e w projektowanej ustawie, polegająca na dodaniu po wyrazach „...o którym mowa w art. 171 1 Kodeksu pracy” wyrazów „przysługującego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy oraz za

rok bezpośrednio go poprzedzający”, umożliwi jednakowe traktowanie wszystkich pracowników niewypłacalnego pracodawcy. Zasadne stało się umożliwienie wypłaty ze środków Funduszu całego należnego ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, a nie tylko należnego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy. Ograniczenie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy wyłącznie do części należnej za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy różnicowało uprawnienia do świadczeń osób zwolnionych np. w styczniu danego roku, a osób zwolnionych w grudniu tego roku. Należy wskazać, że projektowane rozwiązanie pozostaje w zgodzie z Konwencją Nr 173 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą ochrony roszczeń pracowników w wypadku niewypłacalności pracodawcy. Świadczenie to nadal będzie podlegało ograniczeniu do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, co nie wpłynie zasadniczo na przysporzenie dodatkowych kosztów ponoszonych ze środków Funduszu.

tiret drugie

Dodanie w art. 12 ust. 2 pkt 3 fragmentu: „przysługujących od świadczeń wypłaconych ze środków Funduszu.” spowoduje, że składki na ubezpieczenia społeczne nie będą traktowane jako samodzielne świadczenie podlegające zaspokojeniu ze środków Funduszu. Funkcjonująca dotychczas w tym przepisie regulacja: „składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych” budziła dużo wątpliwości interpretacyjnych, ponieważ wypłata składek na ubezpieczenia społeczne dość często uważana była jako samoistne świadczenie. Pomimo tych wątpliwości interpretacyjnych świadczenie to było dotychczas finansowane ze środków Funduszu wyłącznie z należnymi beneficjentowi pomocy świadczeniami jako pochodna od tych świadczeń.

– lit. b, d

Z dotychczasowej praktyki wynika, że często odmawiano wypłaty świadczeń pracowniczych z uwagi na przekroczenie obowiązujących okresów referencyjnych. Można zauważyć, że coraz częściej wnioski o ogłoszenie upadłości składane są przez pracowników dłużnika, którzy aby skutecznie wystąpić z wnioskiem o wypłatę świadczeń, muszą legitymować się dokumentem potwierdzającym swoją wierzytelność. Tym samym okres oczekiwania, najpierw na wyrok sądu pracy, a następnie na rozstrzygnięcie sądu gospodarczego w zakresie złożonego wniosku o ogłoszenie upadłości, często przekracza ustawowy okres 9 miesięcy między rozwiązaniem

stosunku pracy, a datą wystąpienia niewypłacalności. Dzięki proponowanej zmianie, tj. wydłużeniu okresu referencyjnego z 9 do 12 miesięcy ochroną objęte zostaną osoby, których uprawnienie do świadczenia nie mieści się w obecnie obowiązujących okresach referencyjnych.

W ust. 3 zaproponowano również rozwiązanie umożliwiające wypłatę świadczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1 oraz pkt 2 lit a–c i lit. g, w sytuacji gdy ustanie stosunku pracy miało miejsce w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności, ale tylko w przypadkach oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4. Natomiast w ust. 5 dodano regulację umożliwiającą dokonanie wypłaty świadczenia z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy również w sytuacji, gdy rozwiązanie stosunku pracy miało miejsce w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności.

Jednocześnie doprecyzowano kwestię stanowiącą o tym, za które 3 miesiące można sfinansować wynagrodzenia ze środków Funduszu. W stosowanej dotychczas praktyce były to 3 miesiące poprzedzające niewypłacalność pracodawcy. W celu uniknięcia pojawiających się sporów i nieporozumień w nowelizacji po wyrazach „3 miesiące” został dodany wyraz „bezpośrednio”.

– **lit. c**

Propozycja uchylenia ust. 4 wynika z przeniesienia treści ust. 4 do ust. 5, dzięki czemu rozszerzono ochronę roszczeń pracowniczych z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy na osoby, w przypadku których ustanie stosunku pracy miało miejsce w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności.

Art. 1 pkt 4

Wobec trudności interpretacyjnych, a także w celu zwiększenia dostępności wypłaty zaliczek dla pracowników, którzy znaleźli się w takiej sytuacji, że pracodawca zaprzestał prowadzenia działalności, nie wypłacał świadczeń wynikających ze stosunku pracy i jednocześnie nie rozwiązał z tymi pracownikami umów o pracę, uniemożliwiając im dochodzenie roszczeń ze środków Funduszu, w nowelizacji zaproponowano uchylenie art. 8a i nadanie nowego brzmienia art. 12a, w tym

wprowadzenie w art. 12a ust. 2 szczegółowej definicji faktycznego zaprzestania działalności.

Wysokość zaliczki stanowić będzie kwotę niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń pracowniczych nie wyższą jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu złożenia wniosku o wypłatę zaliczki. Podobne rozwiązanie zastosowano w przypadku wypłacanych świadczeń, kwotowo ograniczonych do wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, obowiązującego w dniu złożenia wykazu lub wniosku o wypłatę świadczeń.

Nowa definicja „faktycznego zaprzestania działalności” wskazuje, że faktyczne zaprzestanie działalności zachodzi wówczas, gdy w okresie trwającym dłużej niż 2 miesiące pracodawca nie prowadził działalności gospodarczej oraz nie uzyskiwał z tego tytułu przychodów z wyłączeniem zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej ujawnionej we właściwych rejestrach albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Kolejno, dla stwierdzenia faktycznego zaprzestania działalności, konieczne jest spełnienie warunku, że pracodawca nie przebywał w siedzibie albo w miejscach wykonywania działalności pomimo wpisu we właściwych rejestrach albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub siedziba pracodawcy albo miejsca wykonywania działalności zostały z urzędu wykreślone z właściwych rejestrów albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Nowa definicja zakłada także, iż pracodawca nie realizował wobec pracowników, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, organów podatkowych i rejestrowych obowiązków związanych z usprawnieniami pracowniczymi, wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów (pracodawca nie wypłacał wynagrodzeń i tym samym nie odprowadzał składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczek na podatek dochodowy, nie rozwiązał z pracownikami umów o pracę, uniemożliwiając im dochodzenie roszczeń przed sądami, jak również dochodzenie wypłat świadczeń ze środków Funduszu, ponadto osoby takie, pozostając dalej w stosunku pracy, nie mogły korzystać również z pomocy finansowanej ze środków Funduszu Pracy).

Projektowana regulacja zakończy spór interpretacyjny, podejmowany w licznych orzeczeniach sądów powszechnych, w których to orzeczeniach sądy jednoznacznie

zrównywały pojęcie „zaprzestania działalności” z zaprzestaniem działalności gospodarczej. W projektowanym art. 12a pojęcie „faktycznego zaprzestania działalności” będzie pojęciem szerszym, niż zaprzestanie działalności gospodarczej.

W art. 12a ust. 3 doprecyzowano datę faktycznego zaprzestania działalności w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych. Jak wynika z zaproponowanego przepisu będzie to „dzień następujący po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2”, a więc okresu trwającego dłużej niż 2 miesiące.

Zgodnie z proponowanym art. 12a ust. 4, postępowania w sprawie wypłaty świadczeń, o których mowa w art. 12a ust. 1, prowadzi marszałek województwa, którego właściwość określona została w art. 15 ust. 3.

Dotychczasowa treść przepisu zawartego w art. 12a ust. 4 zostanie przeniesiona do projektowanego art. 22b, w którym proponuje się uregulować możliwość uzyskiwania przez marszałka województwa pisemnych informacji i dokumentów z urzędów wymienionych w tym ustępie oraz wglądu do akt sądowych i egzekucyjnych, w prowadzonych przez marszałka województwa postępowaniach o wypłatę świadczeń, ale też w postępowaniach przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń, o których mowa w art. 12a, art. 14 i art. 15a.

W projektowanym art. 12a ust. 5 wskazano, jakiego rodzaju informacje zawierać będzie wniosek składany przez pracownika ubiegającego się o wypłatę w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę. Ponadto pracownik zobowiązany został do dołączenia informacji lub dokumentów uprawniających do wypłaty świadczeń. Zrezygnowano tym samym z obowiązku nałożonego na pracodawcę, zgodnie z którym miał on uprawdopodobnić fakt zaprzestania działalności. Zatem w obecnym proponowanym brzmieniu ust. 5 ciężar dowodowy ustanowiono po stronie pracownika, na rzecz którego wypłacana będzie zaliczka. W ust. 5 wymienione zostały oświadczenia, które pracownik ubiegający się o zaliczkę, będzie zobowiązany złożyć w przypadku zaprzestania działalności przez pracodawcę.

Z uwagi na fakt, że ww. zaliczka ma mieć charakter natychmiastowej pomocy, dokumenty wymienione w ww. przepisie będą wystarczające do wypłaty zaliczki, a więc nie ma potrzeby występowania przez marszałka województwa do pracownika o dostarczanie kolejnych dokumentów i określania terminów na ich dostarczenie.

Rezygnacja z obowiązującego art. 12a ust. 5 pozwoli tym samym na odformalizowanie procedury wypłaty zaliczek.

W proponowanym art. 12a ust. 6 zawarto, odnoszącą się do składanych przez pracownika oświadczeń, klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Proponowany art. 12a ust. 7 doprecyzowuje przepisy obowiązującego art. 12a ust. 6.

Art. 1 pkt 5

Przepis art. 13 przewiduje ograniczenie ilości zaspokajanych z Funduszu roszczeń w przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności pracodawcy. W stosunku do tych samych pracowników takie same świadczenia mogą być wypłacone tylko raz. Ograniczenie ilości zaspokajanych ze środków Funduszu roszczeń również w przypadku tej samej niewypłacalności u danego pracodawcy i kilkukrotnego ustania stosunku pracy jest konieczne ze względu na wyeliminowanie przypadków wypłat tych samych rodzajów świadczeń w sytuacji zwalniania i ponownego zatrudniania tych samych pracowników przez danego pracodawcę (wielokrotne ustanie stosunku pracy u danego pracodawcy w okresie referencyjnym).

Art. 1 pkt 6

Zmiana zaproponowana w art. 14 ma na celu usprawnienie procesu wypłaty świadczeń przez wojewódzkie urzędy pracy. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, stanowiąca kwotowe ograniczenie wypłaty, wymagała unormowania w ustawie co do wysokości obowiązującego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przy wypłacie świadczeń. Obowiązujące przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie wykazów, wniosków i wypłat z Funduszu (Dz. U. z 2011 r. poz. 1635) wymagają uwzględnienia aktualnej wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na dzień wypłaty, co każdorazowo w okresie zmiany przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia jest problematyczne. Z chwilą akceptacji wykazu czy zatwierdzenia wniosku indywidualnego, wojewódzki urząd pracy nie jest w stanie przewidzieć dnia wypłaty z uwagi na fakt, że nie jest znana data ogłoszenia w Monitorze Polskim wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, bowiem od chwili wydania obwieszczenia w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia do chwili jego ogłoszenia w Monitorze Polskim upływa kilka dni. Tak więc data wypłaty nie jest tożsama z datą akceptacji wykazu czy zatwierdzenia

wniosku, co powoduje każdorazowo wstrzymanie wypłaty świadczeń do chwili publikacji stosownej przeciętnej. Wobec powyższego zaproponowano, aby przy wypłacie świadczeń podstawę stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie obowiązujące w dniu złożenia wykazu lub wniosku o wypłatę świadczeń.

Wobec zmiany art. 12 ust. 1 lit. e powstała konieczność doprecyzowania również art. 14 ust. 2 ustaw, tj., że w przypadku wypłaty świadczenia z tytułu roszczenia dotyczącego należnego ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, łączna kwota tego świadczenia nie może przekraczać kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Art. 1 pkt 7

Proponuje się uchylenie art. 14a. Natomiast zagadnienia, o których mowa w tym artykule uregulowano w dodanym do projektu ustawy art. 15a. Zmiana ta ma na celu uporządkowanie ww. przepisów.

Art. 1 pkt 8

– lit. a–c

W art. 15 ust. 1 nowelizowanej ustawy jest mowa o podmiotach sprawujących zarząd majątkiem pracodawcy.

Jak wynika z art. 411 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne wprowadzającego zmiany do art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r o rachunkowości wśród podmiotów uznawanych za kierowników jednostki, ustanowionych w postępowaniu restrukturyzacyjnym nie wymienia się nadzorcy sądowego. Co prawda, zgodnie z art. 38 ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, nadzorca sądowy, powoływany jest przez sąd w postanowieniu o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego, jednak zarząd majątkiem pozostawiony zostaje w tych postępowaniach dłużnikowi (pracodawcy), tak więc na zewnątrz dłużnika (pracodawcę) reprezentuje sam dłużnik, a nie nadzorca sądowy. Zgoda nadzorcy sądowego wymagana jest jedynie w przypadkach czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu. Zatem nadzorca sądowy nie powinien być wymieniany jako samodzielny podmiot sporządzający i składający wykaz, dlatego też został skreślony w art. 15 ust. 1. Natomiast nadzorca sądowy jako podmiot sprawujący nadzór nad czynnościami dłużnika – w przypadkach wynikających z przedstawionych wyżej przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne – powinien

być powiadamiany przez marszałka województwa o dokonanych wypłatach z tytułu zgłoszonych roszczeń pracowniczych podlegających zaspokojeniu ze środków Funduszu (o czym mowa w art. 16 ust. 3), ponieważ zgodnie z art. 23 nowelizowanej ustawy przekazanie środków finansowych Funduszu na wypłatę świadczeń, a także wypłata świadczeń ze środków Funduszu powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa roszczenia wobec pracodawcy lub innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy, w szczególności likwidatora, członka zarządu albo roszczenia do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń. Z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne to nadzorca sądowy jest podmiotem sporządzającym spis wierzytelności (na podstawie ksiąg rachunkowych, innych dokumentów dłużnika), tym bardziej celowe jest przypomnienie o zaistniałej wierzytelności Funduszu i konieczności ujęcia jej (z urzędu) na sporządzanym spisie wierzytelności. Tak więc w słusznym interesie leży powiadomienie nadzorca sądowego przez marszałka województwa o przekazanych środkach na zaspokojenie roszczeń pracowniczych. Z przedstawionych wyżej powodów wyraz „nadzorca sądowy” mimo wykreślenia z art. 15 ust. 1 powinien pozostać w art. 16 ust. 3.

Nowelizowany przepis art. 15 ust. 3 precyzuje właściwość miejscową do składania wykazów obejmujących roszczenia przysługujące od pracodawcy będącego osobą fizyczną. Obecne brzmienie ustawy stanowi, że wykaz składa się do marszałka właściwego ze względu na siedzibę pracodawcy. W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą nie funkcjonuje pojęcie „siedziba”. W stosunku do osób fizycznych można mówić wyłącznie o miejscu zamieszkania osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Jednakże powstaje problem z ustaleniem miejsca zamieszkania osoby fizycznej bowiem wyciąg z CEIDG zazwyczaj nie wskazuje miejsca zamieszkania, gdyż są to dane niepubliczne. W tej sytuacji konieczne należy uściślić właściwość miejscową dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, korzystając z danych ujawnionych w centralnej ewidencji (w danych adresowych), czyli według adresu głównego miejsca wykonywania działalności, co nie będzie rodziło sporów kompetencyjnych przy ustalaniu, który marszałek województwa jest właściwy do prowadzenia spraw związanych z działalnością gospodarczą.

Po ust. 3 zaproponowano dodanie ust. 3a określającego, jakie oświadczenia należy dołączyć do zbiorczego wykazu i wykazu uzupełniającego, o których mowa w ust. 1 i 2, składanych w związku z wystąpieniem niewypłacalności pracodawcy oraz ust. 3b

zawierający, odnoszącą się do składanych oświadczeń, klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

W art. 15 ust. 4 dodano zdanie drugie, albowiem w sytuacji wskazanej w projektowanym zapisie, tj. w przypadku wypłaty świadczeń, mającej miejsce po śmierci pracodawcy, gdy roszczenie Funduszu nie może przejść na zmarłego, nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu zarówno od zmarłego pracodawcy jak również od spadkobierców (brak możliwości uzyskania tytułu egzekucyjnego). Powyższe oznacza, że wypłacone świadczenia marszałek województwa zalicza do kosztów Funduszu.

Art. 1 pkt 9

Po art. 15 dodano art. 15a, na podstawie którego pracodawca, w przypadku złożenia do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości, będzie mógł, do czasu wydania przez sąd postanowienia w przedmiocie ogłoszenia upadłości, złożyć do marszałka województwa wnioski o wypłatę zaliczek na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń.

W ust. 2 wyszczególniono dokumenty i oświadczenia, które pracodawca ubiegający się o zaliczki dla pracowników na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń w sytuacji, o której mowa w ust. 1, zobowiązany dołączyć do zbiorczego wykazu. W proponowanym ust. 3 zawarto, odnoszącą się do składanych oświadczeń, klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 1 pkt 10

– lit. a

W art. 16 po ust. 2 zaproponowano dodanie ustępu 2a i 2b. W ust. 2a określono jakie dane i oświadczenia zawiera wniosek, o którym mowa w ust. 1, a także określono rodzaj dokumentów, które osoba występująca z wnioskiem o wypłatę świadczeń zobowiązana jest dołączyć. Natomiast w ust. 2b zawarto, odnoszącą się do składanego oświadczenia, klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

– lit. b

W art. 16 ust. 3 dodano zdanie drugie, albowiem w sytuacji wskazanej w projektowanym przepisie, tj. gdy wypłata świadczeń na podstawie wniosku indywidualnego, złożonego w terminie, o którym mowa w art. 16 ust. 2, nastąpiła po

śmierci pracodawcy, roszczenie Funduszu nie może przejść na zmarłego, tym samym nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu zarówno od zmarłego pracodawcy, jak również od spadkobierców (brak możliwości uzyskania tytułu egzekucyjnego). Powyższe oznacza, że wypłacone świadczenia marszałek województwa zalicza do kosztów Funduszu.

Art. 1 pkt 11

Projektowana regulacja zawarta w art. 17 ust. 2 dokonuje uszczegółowienia przepisu przez bezpośrednie wskazanie podstawy prawnej traktującej o wniosku indywidualnym.

Art. 1 pkt 12

W art. 18 projektowanej regulacji wprowadza się odesłanie do Kodeksu postępowania administracyjnego w przypadku postępowań, o których mowa w art. 12a (art. 15a zawiera się w art. 15–17), w analogiczny sposób jak ma to miejsce w przypadku postępowania, o którym mowa w art. 15–17.

Art. 1 pkt 13

– lit. a–b

W art. 19 doprecyzowano procedurę wzajemnych powiadomień między państwami członkowskimi Unii Europejskiej i państwami członkowskimi Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) w przedmiocie wypłaconych świadczeń.

Ponadto w ust. 1 i 3 po wyrazie „roszczeń” skreślono wyraz „pracowniczych”, dostosowując przepis do wcześniejszych regulacji zawartych w art. 12.

Art. 1 pkt 14

Obowiązujące brzmienie art. 20 ust. 1 nie daje podstawy do odmowy wypłaty zaliczek, tj. świadczeń wypłacanych na podstawie art. 12a i art. 15a ustawy, wobec czego niezbędne jest wprowadzenie takiej możliwości.

Projektowane brzmienie art. 20 ust. 2 przewiduje, że spory powstałe w związku z odmową wypłaty świadczeń, zgłoszonych w trybie, określonym w art. 15 i art. 16–19 oraz art. 12a i art. 15a rozstrzyga sąd właściwy z zakresu prawa pracy. Natomiast ust. 3 wskazuje ramy czasowe do odwołania się od odmowy wypłaty świadczeń do sądu pracy. Określenie terminu na wniesienie pisma procesowego do sądu pracy powinno być przez ustawodawcę wskazane z uwagi na racjonalne i prawidłowe gospodarowanie

środkami publicznymi. Istniejąca obecnie możliwość odwołania do sądu pracy w każdym czasie (nawet w ciągu kilku lat od odmowy wypłaty) powoduje – w przypadku przegrania sporu przez Fundusz – konieczność zaspokojenia roszczenia wnioskodawcy wraz z wysokimi odsetkami ustawowymi. Zasadne zatem jest wprowadzenie okresu 30-dniowego od daty doręczenia zawiadomienia o odmowie wypłaty na podjęcie przez wnioskodawcę środków prawnych przed sądem pracy.

Art. 1 pkt 15 oraz pkt 16

Zarówno w art. 22 jak również w art. 22a w obecnym brzmieniu delegacji ustawowej przewidziano jedynie określenie wzorów wykazów i wniosków. Obowiązująca delegacja ustawowa nie upoważnia ministra właściwego do spraw pracy do określenia rodzaju dokumentów stanowiących załączniki do wykazów oraz wniosków dotyczących niezaspokojonych roszczeń pracowniczych. Powyższe braki rodzą problemy w przypadku złożenia niekompletnego wykazu/wniosku, bez przedłożenia wymaganych do wypłaty świadczeń dokumentów, wskazanych odpowiednio w rozporządzeniach.

W związku z powyższym doprecyzowano upoważnienie dla ministra właściwego do spraw pracy, określone w art. 22, wskazując, że określi on w rozporządzeniu rodzaje dokumentów wymaganych do wypłaty świadczeń zgłoszonych w trybie określonym w art. 16, natomiast w przypadku art. 22a – rodzaje dokumentów wymaganych do wypłaty zaliczek, o których mowa w art. 12a i art. 15a.

Nadto w projektowanej regulacji zaproponowano nowe, bardziej precyzyjne określenie celów, jakie mają spełniać powyższe regulacje. W delegacji do wydania rozporządzenia określonej w art. 22 i art. 22a zaproponowano wytyczne w brzmieniu: „(...) mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu oraz prawidłowe zabezpieczenie roszczeń”.

Art. 1 pkt 17

W art. 22b zaproponowano nowe rozwiązanie dające uprawnienie marszałkowi województwa do uzyskiwania pisemnych informacji i dokumentów z urzędu skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Państwowej Inspekcji Pracy w sytuacji prowadzonych postępowań o wypłatę świadczeń pracowniczych, o których mowa w art. 12a, art. 14 i art. 15a, a także przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń. Proponowany przepis umożliwi również wgląd do akt sądowych w postępowaniach w przedmiocie ogłoszenia upadłości pracodawcy, postępowaniach

upadłościowych i postępowaniach restrukturyzacyjnych, a także wgląd do akt egzekucyjnych dotyczących prowadzonych przeciwko pracodawcy postępowań egzekucyjnych

– na wniosek marszałka województwa składany do wskazanych w przepisie urzędów – w zakresie niezbędnym dla prowadzonych postępowań.

W opinii wojewódzkich urzędów pracy, zaproponowane rozwiązanie ułatwi, podjęcie decyzji w sprawie zasadności wnoszenia powództwa przeciwko zarządom spółek. Dowody gromadzone przez sąd w tym postępowaniu, tj. przesłuchania dłużnika, wierzyciela, jak również dokumentacja załączona do wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika, zawierają informacje niezbędne do ustalenia przyczyn upadłości dłużnika oraz czasu właściwego na złożenie wniosku o upadłość. Wgląd do ww. dokumentów pozwoli na dokonanie oceny zasadności kierowania, na podstawie art. 299 kodeksu spółek handlowych lub art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo upadłościowe pozwów o zasądzenie zwrotu wypłaconych ze środków Funduszu świadczeń przeciwko reprezentantom osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej zobowiązanej do złożenia wniosku o upadłość. Brak takiej możliwości na dzień dzisiejszy narazi marszałka województwa na ponoszenie ze środków Funduszu zbędnych, dodatkowych kosztów związanych z przegraną w procesie.

Art. 1 pkt 18

– lit. a

Celem preredagowania ust. 1 w art. 23 było wyszczególnienie w katalogu podmiotów – członków zarządu, wobec których również, z mocy prawa, marszałkowi województwa przysługuje roszczenie o zwrot wypłaconych z Funduszu świadczeń.

– lit. b

Propozycja uzupełnienia regulacji zawartej w pkt 2 w ust. 6 art. 23 polega na dodaniu słów „albo osoba fizyczna zmarła i nie ma możliwości dochodzenia zwrotu należności pomimo przejścia odpowiedzialności na osoby trzecie”, co będzie stanowić przesłankę umożliwiającą umorzenie należności Funduszu w przypadkach, gdy należność jest nieściągalna. Powyższe ma miejsce w sytuacji, kiedy spadkobiercy dłużnika Funduszu – osoby fizycznej, istnieją, ale przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza, co oznacza, że ich odpowiedzialność za długi spadkowe jest ograniczona do wysokości

stanu czynnego spadku. W takiej sytuacji nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu, wobec czego zasadne jest uregulowanie możliwości umorzenia takiej należności przez dysponenta Funduszu.

– lit. c

Celem wprowadzenia ust. 8a jest dostosowanie przepisów nowelizowanej ustawy do rozstrzygnięć organu sądowego lub każdego innego właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej (z wyłączeniem Danii), w przedmiocie oddłużenia należności, co w konsekwencji będzie mieć wpływ również na procedury umarzania należności Funduszu.

Ustęp 8a dotyczy osoby fizycznej w stosunku, do której sąd upadłościowy lub organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej uprawniony do wszczęcia i prowadzenia postępowania upadłościowego wyda orzeczenie o umorzeniu zobowiązań upadłego. W takiej sytuacji należność Funduszu marszałek województwa zaliczy w koszty Funduszu, gdyż wobec istnienia orzeczenia sądu/organu państw członkowskich, ta sama należność nie może być powtórnie umarzana. Na marszałka województwa został nałożony obowiązek powiadomienia dysponenta Funduszu o fakcie wynikającym z ww. przepisu.

– lit. d

Zgodnie z projektowaną w ust. 9 art. 23 regulacją marszałek województwa może wystąpić do dysponenta Funduszu z wnioskiem o odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub o umorzenie w całości lub w części należności. Marszałek województwa może wystąpić z takim wnioskiem z własnej inicjatywy w sytuacji całkowitej nieściągalności należności, celem ich uporządkowania.

– lit. e

Z projektowanego ustępu 9a wynika, że dłużnik Funduszu może za pośrednictwem marszałka województwa wystąpić do dysponenta Funduszu z wnioskiem w sprawie określenia warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenia na raty, odroczenia terminu spłaty należności lub odstąpienia w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenia w całości lub w części należności. W przypadku wniosku dłużnika stanowisko marszałka może być zarówno pozytywne jak i negatywne. Wprowadzana zmiana jest uzasadniona brakiem w obowiązującym stanie prawnym

przepisów umożliwiających kontrolę przez dysponenta Funduszu negatywnych stanowisk marszałka województwa w przedmiocie wniosków dłużników o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności.

Ponadto w ust. 9a zobowiązano dłużnika Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do składania niezbędnych do rozpatrzenia wniosku dokumentów potwierdzających okoliczności wskazane we wniosku oraz oświadczenia o stanie majątkowym, a w przypadku dłużnika Funduszu będącego osobą fizyczną o sytuacji rodzinnej, dochodach i kosztach utrzymania.

Po ust. 9a dodano ust. 9b upoważniający dysponenta Funduszu rozpatrującego wniosek, o którym mowa w ust. 9 i 9a, do wystąpienia do marszałka województwa, o uzupełnienie informacji lub dokumentów dołączonych do wniosku, a w przypadku gdy są one niewystarczające, do wskazania terminu na dokonanie tych czynności.

Natomiast w ust. 9c zawarto, odnoszącą się do składanych oświadczeń, o których mowa w ust. 9a, klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań

– lit. f

W ustępie 11, zawarta jest delegacja do wydania przez ministra właściwego do spraw pracy rozporządzenia określającego oprócz informacji również rodzaje dokumentów wymaganych do rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 9 i 9a oraz w art. 23a ust. 1 i 3. W ust. 11 zaproponowano nowe brzmienie wytycznych „(...) mając na uwadze umożliwienie dłużnikom Funduszu uregulowania zobowiązań powstałych w związku z wypłatą ze środków Funduszu świadczeń na rzecz ochrony roszczeń pracowniczych w związku z niewypłacalnością pracodawcy oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu.”.

Art. 1 pkt 19

Proponowana zmiana art. 23a określa procedurę postępowania w stosunku do dłużników, którzy za pośrednictwem marszałka województwa wystąpili do dysponenta Funduszu o wyrażenie zgody na objęcie układem wierzytelności Funduszu, a także do tych dłużników, którzy zawarli układ w ramach postępowania restrukturyzacyjnego i wystąpili o zawarcie porozumienia w przedmiocie określenia warunków zwrotu

należności Funduszu. Celem proponowanej zmiany jest stworzenie dogodnych warunków spłaty należności Funduszu.

W przepisach ust. 1 i 3 oprócz procedury postępowania wskazano również jakie dokumenty i oświadczenia zobowiązany jest złożyć dłużnik Funduszu, występując z wnioskiem bądź o wyrażenie zgody na objęcie układem wierzytelności Funduszu (ust. 1), bądź o zawarcie porozumienia w przedmiocie określenia warunków zwrotu należności (ust. 3).

Z kolei ust. 2 stanowi, iż dysponent Funduszu może wyrazić zgodę na objęcie wierzytelności Funduszu układem, pod warunkiem że prowadzi to do zwrotu należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w całości, natomiast ust. 4 stanowi, iż dysponent Funduszu może zawrzeć z dłużnikiem, który zawarł układ z pozostałymi wierzycielami w postępowaniu restrukturyzacyjnym, porozumienie w przedmiocie określenia warunków zwrotu należności, tj. rozłożyć na raty lub odroczyć termin spłaty należności, w sytuacji gdy prowadzi to również do zwrotu należności w całości.

W ust. 5 zawarto upoważnienie dla dysponenta Funduszu do wystąpienia o uzupełnienie przez marszałka województwa dokumentów i oświadczeń dołączonych do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 3, w przypadku gdy nie są wystarczające do jego rozpatrzenia oraz upoważnienie do wskazania marszałkowi województwa terminu na dokonanie ww. czynności.

Ponadto ust. 6 proponowanego art. 23a wskazuje możliwość udzielania dłużnikowi Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych będącemu w postępowaniu restrukturyzacyjnym w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, ulg w postaci pomocy *de minimis* albo pomocy na restrukturyzację. Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne określa w Dziale V zasady udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej na restrukturyzację, które traktowane są rozłącznie (art. 141 ustawy). Wobec powyższego doprecyzowano jaka pomoc może być udzielana na podstawie nowelizowanego przepisu.

W ust. 7 zawarto, odnoszącą się do składanych oświadczeń, o których mowa w ust. 1 i 3, klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 1 pkt 20

– lit. a

W projektowanej regulacji zawartej w art. 24 ust. 3 pkt 2 nadano nowe brzmienie przez skreślenie zdania drugiego. W dotychczasowej praktyce orzeczniczej sądów zdarzają się przypadki negowania prawidłowości reprezentacji Funduszu w sytuacjach, gdy pełnomocnicy dysponenta Funduszu, występując w postępowaniach sądowych w jego imieniu, zgodnie z art. 24 ust. 3 pkt 2 ustawy, wskazują jako stronę postępowania, Fundusz z siedzibą w Warszawie.

Celem uniknięcia nieporozumień związanych z oznaczeniem strony postępowań sądowych i administracyjnych dotyczących Funduszu dokonano odpowiedniej modyfikacji przepisu.

– lit. b

W projektowanej regulacji doprecyzowano brzmienie art. 24 ust. 5, przez dookreślenie, iż dysponent Funduszu może dokonywać czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami mienia Funduszu zaewidencjonowanego w księgach, a w szczególności może je zbywać, wydzierżawiać lub wynajmować osobom fizycznym lub prawnym na zasadach określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, mając na uwadze zasadę efektywności wykorzystania mienia. Projektowana regulacja w obecnym kształcie wyraźnie stanowi o możliwości zbywania składników mienia Funduszu. Powyższe uprawnienie nie było określone wprost, jednakże wynikało z innych zapisów ustawy, tj. art. 25 ust. 2 pkt 1.

Zmiana art. 24 ust. 6 ma charakter porządkowy.

Art. 1 pkt 21

– lit. a

Wobec braku w art. 25 ust. 1 pkt 5 regulacji dotyczącej charakteru odsetek, należnych od wypłaconych świadczeń, zwróconych po terminie powstała konieczność uzupełnienia tego przepisu. Obowiązkiem marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta Funduszu jest naliczanie odsetek, ponieważ odsetki przysługują pracownikowi od niewypłaconych przez pracodawcę świadczeń a marszałek na podstawie cesji wynikającej z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy, wypłacając świadczenia, wstępuje w uprawnienia pracownicze.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1830), nowelizującej przepisy art. 359 k.c. i art. 481 k.c., powstała wątpliwość prawna czy od zaspokojonych ze środków Funduszu roszczeń pracowniczych, od dnia 1 stycznia 2016 r. należy naliczać odsetki ustawowe zgodnie z art. 359 § 2 k.c., w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych (aktualnie 5%), czy też odsetki ustawowe za opóźnienie zgodnie z art. 481 § 2 k.c., w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych (aktualnie 7%). W celu wyeliminowania wątpliwości w tym zakresie, konieczne stało się jednoznaczne określenie w przepisach ustawy, że dochodami Funduszu są odsetki ustawowe za opóźnienie naliczane od następnego dnia po wypłacie świadczeń.

– **lit. b**

Projektowana zmiana ma na celu doprecyzowanie art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Art. 1 pkt 22

– **lit. a**

W związku z dokonanymi zmianami w art. 12a ust. 1 i 15a ust. 1 ustawy, art. 27 ust. 1 zmienianej ustawy należało uzupełnić o wskazane przepisy, tj. dotyczące zaliczek wypłacanych na poczet należnych świadczeń. Ponadto doprecyzowano przepis przez wskazanie, że środki Funduszu przeznacza się również na pokrycie kosztów powstałych w postępowaniach sądowych w związku z odmową wypłaty tych świadczeń, z zastrzeżeniem art. 35 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. W ramach tych kosztów w związku z wyrokami sądowymi wydawanymi na korzyść osób, którym odmówiono wypłaty świadczeń zachodzi konieczność ponoszenia również kosztów zastępstwa procesowego dla strony przeciwnej, odsetek od wypłaconych a zasądzonych świadczeń czy opłat związanych z ewentualną apelacją. W dotychczasowej praktyce koszty takie w przypadku ich wystąpienia ponoszone były ze środków Funduszu z części przeznaczonej na wypłaty świadczeń. Celem zaproponowanego przepisu jest zatem usankcjonowanie podstawy prawnej umożliwiającej dokonywanie wypłat z tytułu ponoszonych kosztów.

– **lit. b**

W art. 27 ust. 3 ustawy proponuje się dostosowanie przepisów ustawy w kontekście rozróżnienia rachunków bankowych wojewódzkich urzędów pracy, na które są przekazywane środki Funduszu na wynagrodzenia pracowników wykonujących zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych oraz na pozostałe koszty obsługi. Jednocześnie zaproponowano uzupełnienie przepisu przez dodanie, że środki Funduszu na wydatki i zakupy inwestycyjne tak jak środki na realizację zadań związanych z zaspokojeniem roszczeń pracowniczych, a także dochodzeniem ich zwrotu, przekazywane będą na wyodrębniony w wojewódzkich urzędach pracy rachunek Funduszu.

Przepis ust. 4 został dostosowany do brzmienia przepisu ust. 3.

Art. 1 pkt 23

W art. 29 ust. 1 ustawy proponuje się wykreślenie publikatora ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, gdyż publikator ten został wskazany we wcześniejszych przepisach ustawy (w art. 12a ust. 5 pkt 3).

Art. 2

Projekt wprowadza zmianę w art. 35 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623, z późn. zm.). Zmiana polega na zwolnieniu z opłat stosunkowych w sprawach z zakresu prawa pracy dotyczących dochodzenia zwrotu należności powstałych w wyniku realizacji przepisów z zakresu ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50 tys. zł.

Obowiązujący art. 27 ust. 1 ustawy w odniesieniu do przeznaczenia środków Funduszu na pokrycie kosztów dochodzenia zwrotu i egzekucji należności Funduszu jest przez sądy interpretowany w różny sposób. Ponadto istnieją uzasadnione wątpliwości co do zasadności ponoszenia tych kosztów. Wypłata świadczeń z Funduszu na rzecz pracowników niewypłacalnego przedsiębiorcy ma miejsce w przypadku upadłości przedsiębiorcy, umorzenia postępowania upadłościowego ze względu na brak majątku na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego, wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej oraz oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku środków na koszty postępowania upadłościowego. Należy zauważyć, że tego

typu podstawy do wypłaty świadczeń wskazują na fakt, iż z wyjątkiem wszczęcia postępowania upadłościowego, pozostałe przesłanki dotyczą braku majątku na pokrycie nawet kosztów postępowań upadłościowych. Zgodnie z art. 23 ust. 1 zmienianej ustawy, przekazanie środków z Funduszu na wypłatę świadczeń powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta Funduszu, roszczenia wobec pracodawcy o zwrot wypłaconych świadczeń. Jeżeli pracodawca nie dysponuje jakimkolwiek majątkiem na prowadzenie postępowania upadłościowego, to należy rozważyć celowość wydatkowania jakichkolwiek środków publicznych, a takimi są środki Funduszu, na dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń od pracodawcy. Przyjęcie rozwiązania, w którym Funduszowi, jako państwowemu funduszowi celowemu (art. 24 zmienianej ustawy), będącemu jednostką finansów publicznych, przyznano zdolność prawną i procesową, którego dysponentem jest minister właściwy ds. pracy, a któremu nie przysługuje ustawowe zwolnienie z opłat o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych powoduje, że odzyskane środki w pierwszej kolejności pokrywają koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, natomiast z reguły nie pozwala to na zwrot świadczeń wypłaconych na rzecz pracowników niewypłacalnego pracodawcy co wskazuje na niecelowość ponoszenia przez Fundusz, kosztów postępowań sądowych. Mając na uwadze, że z wyjątkiem postępowania upadłościowego, strony nie posiadają do czasu egzekucji komorniczej wystarczającej wiedzy o majątku dłużnika i ustanowionych na nim zabezpieczeniach, wydatkowanie środków publicznych na postępowania, skutkiem których jest odzyskanie przez Fundusz jedynie poniesionych kosztów postępowań sądowych, jest niecelowe. Jednocześnie brak wiedzy o majątku dłużnika, nie stanowi podstawy do zaniechania dochodzenia roszczeń w postępowaniu sądowym i komorniczym.

Art. 3

Proponuje się przepis przejściowy, wskazujący, że „w przypadku zaistnienia przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, niewypłacalności pracodawcy, o której mowa w art. 3–6, art. 8 i art. 8a ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Aktualnie prowadzone sprawy dotyczące ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy zostały wszczęte na podstawie przepisów i procedur

obowiązujących przed wejściem w życie niniejszej ustawy, z uwzględnieniem m.in. obowiązujących wówczas okresów referencyjnych, czy wysokości ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Po wejściu w życie niniejszej ustawy sprawy te nie mogą być rozpatrywane na podstawie nowych przepisów, gdyż spowodowałyby to poważne opóźnienia w wypłacie przysługujących pracownikom świadczeń.

Art. 4

Projekt nowelizacji zawiera również przepis przejściowy w zakresie art. 12a, który stanowi, że przepis art. 12a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się, gdy przesłanki, o których mowa w art. 12a ust. 1a, wystąpiły po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Proponowana regulacja ma na celu konieczność zapewnienia równego traktowania pracowników przedsiębiorcy, w stosunku do którego faktyczne zaprzestanie działalności zostało stwierdzone przed wejściem w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do pracowników tego samego przedsiębiorcy, którym miałyby zostać wypłacone zaliczki po wejściu w życie niniejszej ustawy. Brak przepisu przejściowego w zaproponowanej treści spowodowałoby, że pracownicy, którzy pobrali zaliczki przed wejściem w życie niniejszej ustawy, mogliby zostać potraktowani odmiennie niż pracownicy tego samego pracodawcy, którzy wystąpili o zaliczki po wejściu w życie ustawy, z uwagi na fakt, że w celu wypłaty zaliczek pracownikom po wejściu w życie ustawy należałoby stwierdzić zaprzestanie działalności przez pracodawcę według przesłanek wprowadzanych niniejszą ustawą.

Art. 5

Projektowana regulacja stanowi przepis przejściowy do przepisów art. 15 ust. 4 zdanie drugie, art. 16 ust. 3 zdanie drugie. Zgodnie z propozycją, przepisy art. 15 ust. 4 zdanie drugie, art. 16 ust. 3 zdanie drugie, ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się również w przypadkach, gdy wypłata świadczeń, w okolicznościach, o których mowa w tych przepisach, nastąpiła przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Przepis przejściowy w zaproponowanej treści daje możliwość uregulowania spraw w toku, które odnoszą się do okoliczności opisanych w ww. artykułach.

Art. 6

Zaproponowano, aby dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 22, art. 22a oraz art. 23 ust. 11 ustawy zmienianej w art. 1 zachowały moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 22, art. 22a i art. 23 ust. 11 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Do czasu wydania nowych aktów wykonawczych przepisy obowiązujących aktów wykonawczych będą mogły być odpowiednio stosowane.

Art. 7

Zaproponowano przepis przejściowy dotyczący art. 23a ustawy zmienianej w art. 1, polegający na tym, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie przepisu art. 23a ustawy zmienianej stosuje się przepis art. 23a w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Zaproponowane rozwiązanie jest korzystniejsze dla dłużników Funduszu z uwagi na fakt, że w porównaniu do obecnej regulacji zawiera ono jasne i klarowne procedury postępowania.

Art. 8

W związku ze zmianą wprowadzaną do ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623, z późn. zm.) w projektowanej ustawie zaproponowano przepis przejściowy dotyczący postępowań sądowych oraz egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie ustawy.

Zaproponowany przepis przejściowy jest zgodny z ogólną zasadą wyrażoną w art. 149 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, określającą zakres obowiązywania dotychczasowych przepisów o kosztach w stosunku do toczących się postępowań sądowych.

Art. 9

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania

krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), zatem nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów ww. rozporządzenia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 4 i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji. W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa nie wpłynęły zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem.

Projektowane w niniejszej nowelizacji przepisy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Projektowane rozwiązania nie będą nakładały dodatkowych obciążeń na działalność mikroprzedsiębiorców, małych oraz średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu MRPiPS, Stanisław Szwed</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Z-ca Dyrektora Departamentu Funduszy, Katarzyna Klimiuk tel. 022 43 89 313</p>	<p>Data sporządzenia 27 kwietnia 2017 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów UD23</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Proponowane zmiany ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256) mają na celu przede wszystkim przyspieszenie udzielania pomocy finansowej pracownikom, którzy w przypadku niewypłacalności pracodawcy zostali pozbawieni pracy oraz świadczeń przysługujących im z tytułu zatrudnienia, jak również większą ochronę roszczeń pracowniczych przez rozszerzenie katalogu wypłat, wydłużenie okresów referencyjnych między rozwiązaniem stosunku pracy a datą niewypłacalności pracodawcy. Ponadto proponowana regulacja zapewni pełniejsze dostosowanie przepisów krajowych do celów zawartych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. Projektowana nowelizacja ustawy przewiduje również zmiany doprecyzowujące niektóre przepisy ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, co wynika z doświadczeń i spostrzeżeń związanych z praktycznym stosowaniem przepisów tej ustawy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

- Art. 8a ustawy w obecnym brzmieniu posługuje się definicją „faktycznego zaprzestania działalności” pracodawcy, która budzi wątpliwości interpretacyjne wśród potencjalnych beneficjentów pomocy. W projekcie ustawy usunięto art. 8a natomiast w art. 12a dokonano zmian w taki sposób, aby możliwa była, przy zaistnieniu faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, wypłata zaliczek na poczet przyszłych świadczeń, które mogą zostać wypłacone wyłącznie w przypadku gdy zaistnieją przesłanki niewypłacalności. Powyższy cel osiągnięto, w szczególności przez doprecyzowanie definicji „faktycznego zaprzestania działalności” w art. 12a.
- Konieczność zmiany art. 10 ustawy wynika z rozbieżności między art. 10 ustawy, a art. 12 lit. c) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy (Dz. Urz. UE L z 28.10.2008, str. 36, z późn. zm.), wskazanych przez MSZ. Proponowana zmiana art. 10 ustawy ma na celu dostosowanie krajowych przepisów w sposób pozwalający w pełni zrealizować cel powołanej dyrektywy w zakresie dopuszczalnego wyłączenia niektórych kategorii pracowników i polega na rezygnacji z wyłączenia osób połączonych z pracodawcą stosunkiem małżeństwa, pokrewieństwa i powinowactwa o określonym w przepisie stopniu oraz przysposobienia. Zgodnie z nową definicją pracownika zawartą w art. 10 ustawy wyłączenie dotyczyć będzie jedynie pomocy domowej, zatrudnionej przez osobę fizyczną. Proponuje się dokonanie ww. wyłączenia w związku z faktem, że osoba fizyczna zatrudniająca pomoc domową nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.).
- Zmiana art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. e umożliwi uzyskanie przez pracowników niewypłacalnych pracodawców świadczenia z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy również w sytuacji, gdy pracownikowi przysługiwał będzie ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok poprzedzający rok, w którym ustał stosunek pracy. Należy jednocześnie dodać że świadczenie z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy niezależnie od tego, czy ekwiwalent za urlop wypoczynkowy przysługuje pracownikowi za rok, w którym ustał stosunek pracy, czy za rok bezpośrednio go poprzedzający, czy może za obydwa te lata, to świadczenie z tego tytułu może być wypłacone w maksymalnej wysokości jednomiesięcznego przeciętnego wynagrodzenia, obowiązującego w dniu złożenia wykazu lub wniosku o wypłatę świadczeń.
- W projektowanej regulacji wydłużono z 9 do 12 miesięcy okresy referencyjne dotyczące wypłaty świadczeń pracowniczych określone w art. 12 ust. 3 i 5 ustawy. Niektóre świadczenia, w wyniku zaproponowanych zmian, wypłacane będą również w przypadku, gdy ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące po dacie niewypłacalności pracodawcy (ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, ale również wynagrodzenia, w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości). Z praktyki wynika, że często odmawiano wypłaty świadczeń pracowniczych z uwagi na przekroczenie dotychczas obowiązujących okresów referencyjnych. Ponadto doprecyzowano, że świadczenia, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a–c i lit. g, podlegają zaspokojeniu

za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające ustanie stosunku pracy.

5. Zmiana art. 13 ogranicza ilość zaspokajanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych roszczeń w przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności pracodawcy. W odniesieniu do danego pracodawcy przepisy dotyczące zaspokajania roszczeń ze środków Funduszu nie mogą mieć powtórnie zastosowania do tych samych pracowników w zakresie takich samych roszczeń.
6. Zmiana art. 14 ustawy ma na celu usprawnienie procesu wypłaty świadczeń przez wojewódzkie urzędy pracy. W projekcie ustawy zaproponowano, aby przy wypłacie świadczeń podstawę stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie obowiązujące w dniu złożenia wykazu lub wniosku o wypłatę świadczeń.
7. Nowelizowany przepis art. 15 ust. 3 ustawy precyzuje właściwość miejscową do składania wykazów obejmujących roszczenia przysługujące od pracodawcy będącego osobą fizyczną. Uściślono właściwość miejscową dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według danych ujawnionych w centralnej ewidencji (w danych adresowych), czyli według adresu głównego miejsca wykonywania działalności, co ma na celu uniknięcie sporów kompetencyjnych przy ustalaniu, który marszałek województwa jest właściwy do prowadzenia spraw związanych z wypłatą świadczeń. Po art. 15 ust. 3 wprowadzono ust. 3a, w którym uregulowana została kwestia składania przez wnioskodawców oświadczeń, niezbędnych do wypłaty świadczeń, oraz ust. 3b, w którym zawarto, odnoszącą się do oświadczeń, o których mowa w ust. 3a, klauzulę odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
8. W przypadku wypłaty świadczeń, bądź to na podstawie wykazu złożonego przez uprawniony podmiot, bądź to na podstawie wniosku indywidualnego, mającej miejsce po śmierci pracodawcy, gdy roszczenie o zwrot należności nie może przejść na zmarłego, obecnie nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zarówno od zmarłego pracodawcy jak również od spadkobierców (brak możliwości uzyskania tytułu egzekucyjnego). W art. 15 ust. 4 oraz art. 16 ust. 3 wprowadzono zapisy pozwalające na zakwalifikowanie w takiej sytuacji, wypłaconych świadczeń do kosztów tego Funduszu.
9. W dodanym do ustawy zmienianej w art. 1 ustawy zmieniającej art. 15a, pokrywającym się w części z dotychczasowym art. 14a wymieniono w ust. 2 rodzaje oświadczeń jakie zobowiązany jest złożyć pracodawca występujący do marszałka województwa o wypłatę z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zaliczek na poczet przyszłych świadczeń, zgodnie z przepisami zawartymi w ust. 1, natomiast w ust. 3 zawarto odnoszącą się do oświadczeń, o których mowa w ust. 2, klauzulę odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
10. W art. 16 po ust. 2 zaproponowano dodanie ustępu 2a i 2b. W art. 2a określono rodzaje dokumentów i oświadczenie, które osoba występująca z wnioskiem o wypłatę świadczeń zobowiązana jest dołączyć. Natomiast w art. 2b zawarto, odnoszącą się do składanego oświadczenia, klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
11. Projektowane brzmienie art. 20 ust. 3 wskazuje ramy czasowe do odwołania się od odmowy wypłaty przez marszałka województwa świadczeń bądź zaliczki do sądu pracy. Istniejąca obecnie możliwość odwołania do sądu pracy w każdym czasie (nawet w ciągu kilku lat od odmowy wypłaty) powoduje – w przypadku przegrania sporu – konieczność zaspokojenia roszczenia wnioskodawcy wraz z wysokimi odsetkami ustawowymi. Zasadne zatem stało się wprowadzenie okresu 30-dniowego od daty doręczenia zawiadomienia o odmowie wypłaty na podjęcie przez wnioskodawcę środków prawnych przed sądem pracy.
12. Obowiązujące upoważnienia ustawowe określone w art. 22 i art. 22a nie upoważniają właściwego ministra do określenia rodzaju dokumentów stanowiących niezbędne załączniki do wykazów czy wniosków o wypłatę niezaspokojonych roszczeń pracowniczych. W związku z powyższym doprecyzowano upoważnienie określone w art. 22, wskazując, że mowa jest o rodzaju dokumentów wymaganych do wypłaty świadczeń, natomiast w przypadku art. 22a – rodzaju dokumentów wymaganych do wypłaty zaliczek. Ponadto w projektowanej regulacji zaproponowano nowe, bardziej precyzyjne określenie celów, jakie mają spełniać powyższe regulacje. W art. 22, a także w art. 22a zaproponowano wytyczne w brzmieniu: (...) mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu oraz prawidłowe zabezpieczenie roszczeń pracowniczych.
13. W art. 22b zaproponowano nowe rozwiązanie dające uprawnienie marszałkowi województwa, w sytuacji prowadzonych postępowań o wypłatę świadczeń pracowniczych, o których mowa w art. 14 oraz art. 12a i art. 15a, oraz przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń, do uzyskiwania pisemnych informacji i dokumentów z urzędu skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Państwowej Inspekcji Pracy oraz do wglądu do akt sądowych w postępowaniach w przedmiocie ogłoszenia upadłości pracodawcy, postępowaniach upadłościowych i postępowaniach restrukturyzacyjnych, do akt egzekucyjnych dotyczących prowadzonych przeciwko pracodawcy postępowań egzekucyjnych w zakresie niezbędnym dla prowadzonych postępowań, na wniosek składany do ww. urzędów i instytucji.
14. Projektowana regulacja pkt 2 w art. 23 ust. 6 została uzupełniona przez dodanie wyrazów: „albo osoba fizyczna zmarła i nie ma możliwości dochodzenia należności pomimo przejścia odpowiedzialności na osoby trzecie”, co będzie stanowić przesłankę umożliwiającą umorzenie należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w przypadkach nieściągalności tych należności. Powyższe ma miejsce w sytuacji, kiedy spadkobiercy dłużnika Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – osoby fizycznej, istnieją, ale przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza, co oznacza, że ich odpowiedzialność za długi spadkowe jest ograniczona do wysokości stanu czynnego spadku. W takiej sytuacji nie ma możliwości dochodzenia należności Funduszu

Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wobec czego zasadne jest uregulowanie możliwości umorzenia takiej należności przez dysponenta Funduszu.

15. Celem wprowadzenia ust. 8a w art. 23 jest dostosowanie przepisów nowelizowanej ustawy do rozstrzygnięć organu sądowego lub każdego innego właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej (z wyłączeniem Danii), w przedmiocie oddłużenia należności, co w konsekwencji będzie mieć wpływ również na należności Funduszu. Proponowany przepis w ustępie 8a dotyczy osoby fizycznej, dłużnika Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w stosunku, do której sąd upadłościowy, organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego UE prowadzi postępowanie upadłościowe a następnie wyda orzeczenie o umorzeniu zobowiązań upadłego. W takiej sytuacji wierzytelność Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych może być zaliczona wyłącznie w koszty tego Funduszu, gdyż wobec istnienia orzeczenia sądu/organu państw członkowskich o umorzeniu zobowiązań upadłego, nie można powtórnie ich umorzyć.
16. Zgodnie z projektowanym art. 23 ust. 9 marszałek województwa przekazuje do dysponenta Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wnioski o odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub o umorzenie w całości lub w części należności. Zgodnie z proponowanym art. 23 ust. 9a, dłużnik Funduszu może, za pośrednictwem marszałka województwa, przekazać dysponentowi Funduszu wniosek o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności. W obu przypadkach marszałek województwa będzie przysyłać do dysponenta Funduszu kompletny wniosek wraz ze swoim stanowiskiem. Powyższa zmiana jest uzasadniona brakiem w obowiązującym stanie prawnym przepisów umożliwiających kontrolę przez dysponenta Funduszu negatywnych stanowisk marszałka województwa w przedmiocie wniosków dłużników o określenie warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty należności lub odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności. Projektowany przepis stanowi ponadto zmianę legislacyjną polegającą na dostosowaniu ust. 9 i 9a do projektowanej regulacji, przez doprecyzowanie właściwości miejscowej marszałka województwa, o której mowa w art. 15 ust. 3. Ponadto w ust. 9a wprowadzono przepisy zobowiązujące dłużnika Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do składania niezbędnych do rozpatrzenia wniosku dokumentów i oświadczeń. Po ust. 9a dodano ust. 9b, który upoważnia dysponenta Funduszu, rozpatrującego wnioski, o których mowa w ust. 9 i 9a, do wystąpienia do marszałka województwa, o uzupełnienie informacji lub dokumentów, w przypadku gdy są one niewystarczające do rozpatrzenia złożonego przez marszałka wniosku, a także do określenia terminu na uzupełnienie tych informacji lub dokumentów. Po ust. 9b proponuje się dodanie ust. 9c, w którym zawarto klauzulę dotyczącą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, co dotyczy oświadczeń wskazanych w ust. 9a.
17. Proponuje się nadanie nowego brzmienia ust. 11 w art. 23, w którym zawarta jest delegacja dla ministra właściwego do spraw pracy do wydania rozporządzenia, określającego rodzaje dokumentów i informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 9 i 9a, oraz rodzaje dokumentów dołączanych przez marszałka województwa do wniosku, o którym mowa w art. 23a ust. 1 i 3. Zaproponowano także nowe wytyczne w brzmieniu: „mając na uwadze umożliwienie dłużnikom Funduszu uregulowania zobowiązań powstałych w związku z wypłatą ze środków Funduszu świadczeń na rzecz ochrony roszczeń pracowniczych w związku z niewypłacalnością pracodawcy oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu”.
18. Proponowana zmiana art. 23a określa procedurę postępowania w stosunku do dłużników, którzy wystąpili za pośrednictwem marszałka województwa do dysponenta Funduszu o zawarcie układu, a także do tych dłużników, którzy zawarli układ w ramach postępowania restrukturyzacyjnego i wystąpili o zawarcie porozumienia w przedmiocie określenia warunków zwrotu należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Celem proponowanej zmiany jest stworzenie dogodnych warunków spłaty należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Art. 23a ust. 2 stanowi, że dysponent Funduszu może wyrazić zgodę na objęcie wierzytelności Funduszu układem, jeżeli prowadzi to do zwrotu należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w całości, natomiast ust. 4 stanowi, iż dysponent Funduszu może zawrzeć z dłużnikiem, który zawarł układ z pozostałymi wierzycielami w postępowaniu restrukturyzacyjnym, porozumienie w przedmiocie określenia warunków zwrotu należności, tj. rozłożyć na raty lub odroczyć termin spłaty należności, jeżeli prowadzi to do zwrotu należności w całości. W ust. 5 zawarto upoważnienie dla dysponenta Funduszu do wystąpienia o uzupełnienie dokumentów lub oświadczeń dołączonych do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 3, w przypadku gdy nie są wystarczające do ich rozpatrzenia. Ponadto ust. 6 proponowanego art. 23a wskazuje możliwość udzielania dłużnikowi Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych będącemu w postępowaniu restrukturyzacyjnym, w przypadkach o których mowa w ust. 1 i 3, ulg w postaci pomocy *de minimis* albo pomocy na restrukturyzację. Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne określa w Dziale V zasady udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej na restrukturyzację, które traktowane są rozłącznie. Wobec powyższego doprecyzowano jaka pomoc może być udzielana na podstawie nowelizowanego przepisu.
19. W celu uniknięcia nieporozumień związanych z oznaczeniem strony postępowań sądowych i administracyjnych dotyczących Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w projekcie zaproponowano zmianę art. 24 ust. 3 pkt 2, dotyczącego reprezentacji Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

20. W projektowanej regulacji doprecyzowano brzmienie art. 24 ust. 5, przez dookreślenie, iż dysponent Funduszu może dokonywać czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami mienia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zaewidencjonowanego w księgach, a w szczególności może je zbywać, wydierżawiać lub wynajmować osobom fizycznym lub prawnym na zasadach określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, mając na uwadze zasadę efektywności wykorzystania mienia. Projektowana regulacja w obecnym kształcie wyraźnie stanowi o możliwości zbywania składników mienia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Powyższe uprawnienie nie było określone wprost, jednakże wynikało z innych zapisów ustawy, tj. art. 25 ust. 2 pkt 1.
21. Celem wyeliminowania wątpliwości jakie pojawiały się w związku z brakiem określenia w art. 25 ust. 1 pkt 5 ustawy charakteru odsetek należnych od wypłaconych a nie zwróconych w terminie świadczeń, koniecznym stało się jednoznaczne określenie, iż marszałek powinien dochodzić należnych mu odsetek ustawowych za opóźnienie od następnego dnia po wypłacie, co stało się istotne w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, różnicującej wysokość tych odsetek.
22. W art. 27 ust. 1 zmienianej ustawy należało dokonać zmiany polegającej na powołaniu się na przepisy, o których mowa w art. 12a i art. 15a. Ponadto doprecyzowano przepis przez wskazanie, że środki Funduszu przeznacza się również na pokrycie kosztów powstałych w związku z odmową wypłaty świadczeń.
23. W art. 27 ust. 3 zaproponowano określenie rodzaju rachunków bankowych, na które będą przekazywane środki Funduszu na wynagrodzenia pracowników wojewódzkich urzędów pracy, wykonujących zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych oraz na pozostałe koszty obsługi. Ponadto uzupełniono przepis przez dodanie, że środki Funduszu na wydatki i zakupy inwestycyjne tak jak środki na realizację zadań związanych z zaspokojeniem roszczeń pracowniczych, a także dochodzeniem ich zwrotu, przekazywane będą na wyodrębniony w wojewódzkim urzędzie pracy rachunek Funduszu.
24. Projekt wprowadza zmianę w art. 35 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623, z późn. zm.). Zmiana polega na zwolnieniu z opłaty stosunkowej od pozwu w sprawach z zakresu prawa pracy dotyczących dochodzenia zwrotu należności Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, powstałych w wyniku realizacji przepisów z zakresu ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50 tys. zł. Nowelizacja konieczna jest do uregulowania omawianej kwestii wobec niejednolitego orzecznictwa sądów powszechnych. Ponadto należy wskazać, że podstawowym celem nowelizowanej ustawy jest wypłata niezaspokojonych świadczeń pracowniczych, wobec powyższego środki na wypłatę tych świadczeń powinny być zabezpieczone, a nie wydatkowane na koszty sądowe w ramach prowadzonych postępowań windykacyjnych w stosunku do niewypłacalnych pracodawców.
25. Art. 3–5 ustawy zawierają przepisy przejściowe do art. 3–6, art. 8 i art. 8a, art. 12a ust. 2 oraz do art. 15 ust. 4 i art. 16 ust. 3 zdanie drugie ustawy o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Art. 8 ustawy zawiera przepis przejściowy do zmiany wprowadzonej w art. 2 ustawy.
26. Projekt ustawy zawiera również zmiany mające na celu redakcyjne uporządkowanie treści ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
marszałkowie województw	16		Doprecyzowanie przepisów nowelizowanej ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w szczególności: doprecyzowanie katalogu świadczeń należnych z Funduszu, uszczegółowienie właściwości miejscowej marszałka województwa, doprecyzowanie przepisów dotyczących instytucji wypłaty zaliczki z Funduszu oraz przepisu dotyczącego przeciętnego miesięcznego

			wynagrodzenia stanowiącego podstawę naliczenia należnych świadczeń pracowniczych ułatwi marszałkom województw podejmowanie decyzji w zakresie wypłaconych z Funduszu na rzecz pracowników niewypłacalnego pracodawcy świadczeń i zaliczek.
wojewódzkie urzędy pracy	16		jw. – zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych wykonują marszałkowie województw przy pomocy wojewódzkich urzędów pracy.
Pracownicy, których pracodawcy są niewypłacalni	w 2015 r. świadczenia wypłacono na rzecz 19 000 pracowników	Sprawozdanie z wykonania planu finansowego FGŚP za 2015 r.	Wydłużenie okresów referencyjnych oraz dokonanie zmian w katalogu wypłacanych pracownikom świadczeń spowoduje rozszerzenie ochrony pracowników niewypłacalnych pracodawców. Ponadto, w związku z rozszerzeniem definicji pracownika w art. 10 ustawy, ochroną ustawową zostaną objęte osoby, którym dotychczas ona nie przysługiwała.
Niewypłacalni pracodawcy	w 2015 r. świadczenia wypłacono w związku z niewypłacalnością 889 pracodawców	Sprawozdanie z wykonania planu finansowego FGŚP za 2015 r.	Propozycje rozszerzenia zakresu ochrony roszczeń pracowniczych, finansowanej ze środków FGŚP, w projektowanej ustawie będą skutkować zmniejszeniem liczby pozwów sądowych składanych przez pracowników przeciwko pracodawcom o wypłatę zaległych świadczeń pracowniczych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przedłożony do zaopiniowania w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) następującym podmiotom:

- 1) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) NSZZ „Solidarność”;
- 4) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 6) Konfederacji „Lewiatan”;
- 7) Związkowi Rzemiosła Polskiego.

Projekt ustawy został jednocześnie skierowany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego w trybie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240). Projekt został ponadto przedłożony do zaopiniowania Krajowej Izbie Gospodarczej oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Opinia do projektu została przekazana przez NSZZ „Solidarność” oraz Business Centre Club – Związek Pracodawców. Uwagi NSZZ „Solidarność” zostały częściowo uwzględnione w projekcie. Rada Dialogu Społecznego zrezygnowała z prawa wyrażenia opinii do projektu, zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Projekt został poddany konsultacjom publicznym w terminie od 30.09.2016 r. do 30.10.2016 r. Nie zgłoszono uwag do projektu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	11,7	12,2	12,7	13,1	13,6	14,0	14,4	15,0	15,4	15,9	16,2	154,2
budżet państwa	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	9,9
JST	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	10,4
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FUS	7,9	8,2	8,4	8,7	9,0	9,3	9,6	9,9	10,1	10,4	10,6	102,1
NFZ	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	25,0
FGŚP	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	6,8
Wydatki ogółem	28,8	29,7	30,7	31,7	32,7	33,8	34,8	35,9	37,1	38,2	39,3	372,7
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
FUS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NFZ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FGŚP	28,8	29,7	30,7	31,7	32,7	33,8	34,8	35,9	37,1	38,2	39,3	372,7
Saldo ogółem	-17,1	-17,5	-18,0	-18,6	-19,1	-19,8	-20,4	-20,9	-21,7	-22,3	-23,1	-218,5
budżet państwa	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	9,9
JST	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	10,4
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FUS	7,9	8,2	8,4	8,7	9,0	9,3	9,6	9,9	10,1	10,4	10,6	102,1
NFZ	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	25,0
FGŚP	-28,3	-29,2	-30,1	-31,1	-32,1	-33,2	-34,2	-35,2	-36,4	-37,5	-38,6	-365,9
Źródła finansowania	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Wejście w życie projektowanych zmian zostanie sfinansowane w ramach planu finansowego FGŚP na rok 2017 i kolejne lata, bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wpływ na sektor finansów publicznych będą miały zmiany w zakresie zmiany definicji pracownika, wydłużenia okresu referencyjnego, wypłat ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy oraz kosztów sądowych. Zmiany regulacji wpłyną przede wszystkim na dochody i wydatki FGŚP. Ponadto, w związku ze wzrostem wypłat świadczeń z FGŚP, zwiększy się wartość przekazywanych z FGŚP zaliczek na podatek dochodowy osób fizycznych, oraz składek na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne, co oznacza, że wzrosną dochody budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego (o wpływy z podatku PIT), a także wpływy FUS i NFZ w zakresie składek na ubezpieczenia.</p> <p>1. Zmiany definicji pracownika (art.10)</p> <p>W związku ze zmianą art. 10, dochody FGŚP zwiększą się o składki osób pracujących połączonych z pracodawcą stosunkiem pokrewieństwa i in. (tj. małżonka pracodawcy, jego dzieci własnych, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobionych, rodziców, macochy i ojczyma oraz osób przysposabiających, a także rodzeństwa, wnuków, dziadków, zięciów i synowych, bratowych, szwagierek i szwagrów), które nie będą już wyłączone z kategorii</p>											

pracowników. Jednocześnie wydatki FGŚP zwiększą się o wypłaty świadczeń dla takich osób. Wpływy i wydatki są trudne do oszacowania, ponieważ zarówno liczba pracowników – członków rodzin, jak i ich wynagrodzenia, nie są znane – dane tego rodzaju nie są gromadzone ani przez administrację publiczną, ani też w ramach badań statystyki publicznej. Wydatki na świadczenia nie mogą być też oszacowane na podstawie danych historycznych w zakresie wypłat z FGŚP, ponieważ osoby, o które rozszerzana jest definicja, tj. członkowie rodzin niewypłacalnych pracodawców, dotychczas nie byli uprawnieni do ubiegania się o te świadczenia.

Wpływy ze składek na FGŚP zostały obliczone przy założeniu, że składki te będą opłacane od 10 tys. osób, pracujących przez cały rok za wynagrodzenie równe przeciętnemu wynagrodzeniu brutto w gospodarce narodowej (zgodnie z prognozami zawartymi w Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw z maja 2016 r.). W celu oszacowania wydatków przyjęto, że świadczenia zostaną wypłacone dodatkowo przeciętnie 100 osobom rocznie, w przeciętnej wysokości odpowiadającej kwocie 3-krotności średniego wynagrodzenia w danym roku, przy tym od kwoty tej zostaną także przekazane składki na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne.

2. Wydłużenie okresów referencyjnych

W związku z wydłużeniem z 9 do 12 miesięcy okresów referencyjnych dot. wypłaty świadczeń pracowniczych, określonych w art. 12 ust. 3–4 ustawy, z wypłaty świadczeń z FGŚP będzie mogła skorzystać część osób, które dotychczas tego uprawnienia są pozbawione w związku z przekroczeniem terminu 9 miesięcy. Liczba osób, które uzyskają świadczenia, została oszacowana na podstawie informacji i szacunków przeprowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy, uwzględniających liczby odmów wypłaty świadczeń z FGŚP w 2015 r. Faktyczna liczba osób, które otrzymają świadczenia w kolejnych latach, zależna będzie m.in. od sytuacji gospodarczej i od terminów rozpatrywania spraw przez sądy, które są niemożliwe do przewidzenia.

Na podstawie szacunków przekazanych przez urzędy wojewódzkie, przyjęto, że w skali kraju wypłaty świadczeń z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych z powodu niewypłacalności pracodawcy w 2017 r. w związku z wydłużeniem okresów referencyjnych będą o 7% wyższe w porównaniu do roku 2013, a więc roku, w którym wypłaty te były jak dotąd rekordowo wysokie¹⁾. Kwotę tę dla kolejnych lat powiększono o wskaźnik dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej, podany przez Ministerstwo Finansów w *Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw z maja 2016 r.* Tak określone kwoty wypłat potraktowano jako kwoty brutto, od których obliczono składki FUS, NFZ i podatek dochodowy od osób fizycznych.

3. Zmiany w zakresie wypłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy

Przyjęto założenie, że zmiany w zakresie wypłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy spowodują podwojenie wypłat z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w 2017 r. w porównaniu do roku 2013²⁾, w którym wypłaty te były największe, natomiast w kolejnych latach kwota wypłat będzie zwiększać się o wskaźniki dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej zgodnie z prognozami MF. Obliczone kwoty ekwiwalentu potraktowano jako kwoty brutto, od których obliczono składki FUS, NFZ i podatek dochodowy od osób fizycznych.

4. Zmiany dot. kosztów sądowych

W związku ze zmianą ustawy o kosztach sądowych wydatki FGŚP zostaną pomniejszone o koszty opłat sądowych i komorniczych. Zmniejszenie wydatków z tego tytułu oszacowano na podstawie danych o kosztach ponoszonych w latach 2013–2015 na ok. 700 tys. zł rocznie, z czego ok. 600 tys. zł rocznie przypada na koszty sądowe.

¹⁾ Szacowana kwota wypłat uwzględnia także skumulowany wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej w latach 2013–2016 r.

²⁾ Szacowana kwota uwzględnia także skumulowany wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej w latach 2013–2016 r.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	6,8
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	18,2	18,7	19,3	19,9	22,4	24,5	233,0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Pozytywny. Rozszerzenie ochrony pracowników niewypłacalnych pracodawców.						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Świadczenia netto wypłacone z FGŚP pracownikom i byłym pracownikom wskutek rozszerzenia ochrony pracowników niewypłacalnych pracodawców będą dochodami gospodarstw domowych.</p> <p>Zmiany regulacji powodują nieznaczne zwiększenie kosztów po stronie mikroprzedsiębiorstw, tj. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zatrudniających członków rodziny, w związku z objęciem składkami na FGŚP członków rodziny pracodawcy. Proponowana zmiana powoduje konieczność opłacania składki na FGŚP, ale jednocześnie daje członkom rodziny pracodawcy prawo do otrzymania świadczeń w razie niewypłacalności pracodawcy. Sposób oszacowania powyższych kwot został opisany w punkcie 6 OSR.</p>							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Proponowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Nie dotyczy

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Drugi kwartał 2017 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektowanej regulacji zostanie przeprowadzona na podstawie rocznego sprawozdania finansowego FGŚP.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

NR 17

AAA258071

Warszawa, maja 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1499.2016 / 13 / as

dot.: RM-10-56-17 z 09.05.2017 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Do wiadomości:

Pani Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej